

MINNESANTECKNINGAR

Naturvårdsgruppen

Tid: 2015-02-04 kl. 17.30–19.10

Plats: Tripp, Juneporten

Närvarande: Hans Paulsson, Hembygdsrörelsen
Fredrik Litsgård, Jönköpings fågelklubb
Pia Larsson, Naturskyddsföreningen, Jönköping
Hans Holmberg, STF
Agneta Brasch, Naturskyddsföreningen, Bankeryd
Lennart Öhman, Naturskyddsföreningen, Bankeryd
Bengt Ohlsson, Naturskyddsföreningen, Huskvarna-Gränna
Marianne Rydén, Botaniska Sällskapet
Thor Ahlstrand, Gränna skogsgrupp/Rocksjögruppen
P-O Gustafsson, LRF, Jönköpings kommungrupp
Lars-Ola Bladh, LRF, Jönköpings kommungrupp
Dag Fredriksson, Stadsbyggnadskontoret (ordförande)
Jenny Kanerva Ericsson, Miljökontoret
Lisa Bergström, Fritid Jönköping
Annica Magnusson, Miljökontoret
Malena Heinrup, Biosfärområde Östra Vätterbranterna
Per König, Utbildningsförvaltningen (sekr)

1. Fastställande av dagordningen

Ordföranden öppnade mötet och konstaterade att vissa inbjudna föreningar aldrig dyker upp. Bl.a. Jägarförbundet och Fältbiologerna har aldrig deltagande representanter. Dagordningen fastställdes med följande tillägg och ändringar:

- Ny punkt 2 blir en presentation av biosfärkoordinatör Malena Heinrup om Östra Vätterbranterna och det arbete som just nu pågår. Övriga punkter förskjuts ett steg ner.
- Under punkten "Övrigt" vill Thor Ahlstrand informera om ett gruvseminarium som kommer att arrangeras den 10 och 11 april.
- Dag Fredriksson vill under punkten "Övrigt" presentera och dela ut den nya guideboken Naturpärlor i engelsk översättning.

2. Presentation (Malena Heinrup, Biosfärområde Östra Vätterbranterna)

Malena Heinrup (MH) visade med en presentation först upp allmän information om vad begreppet "biosfärområde" egentligen innebär och delgav mötet fakta om vad som är på gång i Biosfärområde Östra Vätterbranterna (så ska det alltid skrivas). Det har bildats en ideell förening med de sju ingående organisationerna som i varierande grad stödjer verksamheten ekonomiskt. Förutom Naturvårdsverkets årliga bidrag på 400 000 kr per år har Jönköpings kommun anslagit 620 000 kr, vilket finansierar biosfärkoordinatörens anställning. Världsnaturfonden WWF och Länsstyrelsen bidrar med belopp som finansierar tjänster på deltid. Det finns ännu inget kansli för föreningen men arbetet är i full gång att ställa samman ett biosfärprogram. Det är en handlingsplan för föreningens arbete och kommer att fastställas i oktober 2015 efter en remissomgång i maj. Fokus är stöd för hållbar utveckling ur olika aspekter med tonvikt på hur utveckling av området när det gäller näringsliv, naturturism och hur traditionella näringar kombineras med naturvårdens krav på hållbar utveckling. En näringslivsstudie har gjorts och den kommer att fördjupas genom en beställning av kommunen. Den förstnämnda finns att läsa på föreningens hemsida. Man har vidare planer för en Biosfärsakademi, där vetenskapligt förankrad kunskap (högskola och forskning) ska

kombineras med den traditionella, buren av hembygdsföreningar, jord- och skogsbrukare liksom övriga enskilda personer med intresse för hållbarhetsfrågor. Därför kommer en ambassadörsutbildning att starta i form av en studiecirkel med sex träffar enligt ett utdelat program. Alla är inbjudna att anmäla sitt deltagande. Bengt Ohlsson (BO) kommenterade att Kristianstads kommun satsade 75 miljoner kronor på Biosfärområdet Kristianstads Vattenrikes Naturum och att det ansetts vara en av de bästa investeringar som gjorts.

En inbjudan om en föreläsning med Stefan Edman den 19 februari i Ribbaskolan i Gränna delades ut på mötet.

Slutligen ville MH uppmana alla att bli medlemmar i den ideella föreningen för biosfärområdet. Det kostar endast 100 kr per år att stödja arbetet med ett medlemskap.

3. Föregående protokoll, ändringar och uppföljningar (Dag Fredriksson, Stadsbyggnadskontoret)

Guidningar i naturen

Enligt föregående protokoll skulle föreningarna undersöka om det fanns stöd för tanken att det skulle kunna tas ut avgift för guidningar som ingick i kommunens häfte med guidningar i naturen. I varierande utstäckning hade frågorna diskuterats i föreningarna men de som uttryckte synpunkter var emot detta. Erfarenheter från andra sammanhang, stadsvandringar i Jönköping och liknande guidningsverksamhet på andra platser redovisades. Att kräffiske och resor, liksom att externa experter (som betalas av föreningar) får ersättning framstår som naturligt, men att man likt en modell från Linköping skulle ta ut en avgift på 20 kr per person kändes "sniket". Ordföranden bekräftade att det inte fanns någon policy för tillämplig för frågan i kommunen och mötet bestämde bordlägga frågan och att avvakta med att göra förändringar tills intressenter med betalningsanspråk anmält sig. Flera, bl.a. Thor Ahlstrand (TA) ville "låta dem sköta sig själva". MH inflikade att det var en typisk biosfärsområdesfråga, där lösningen måste sökas från fall till fall.

Externt friluftsråd

Lisa Bergström (LB) informerade om att ett första möte med det nya externa friluftsrådet kommer att ske den 24 februari. Man hade gjort en bre inbjudan och anmälda var hittills Biosfärområdet Östra Vätterbranterna, Högskolan, IKHP, Hallby, liksom entreprenör(er) från Gränna. Flera i Naturvårdsgruppen ingår redan genom andra roller men en representant från gruppen kunde utses enligt stafettmodellen, att olika personer deltar vid mötena. Mötet bestämde att så skulle ske.

Häggeberg-Granbäcksskogen m fl reservatsförslag

Frågan om gränserna för det kommande reservatet Häggeberg-Granbäck diskuterades på nytt. Pro Natura har haft uppdrag att ge förslag och att undersöka även området utanför det först tänkta. Därvid kom deras rekommendation att omfatta ett betydligt större område än det ursprungligen tänkta. Ordföranden trodde att det remissunderlag som ska ut på remiss i vår kommer att bantas avsevärt ifrån deras föreslagna. Agneta Brasch (AB) undrade om en invigning var tänkt att kunna ske i år men tanke på det jubileum som infaller i år. Ordföranden trodde detta skulle kunna vara möjligt men kunde inte ge besked om när. Ambitionen är remiss av reservatsförslaget i vår och i så fall en möjlig invigning till hösten eller nästa vår. BO undrade hur den nya politiska majoriteten/minoriteten såg på naturvårdsfrågorna och om de tänkta ytterligare två kommunala reservaten skulle kunna komma till stånd.

Frågan fick stå obesvarad men ordföranden fick beröm för förslaget om Huskvarnabergens förlängning. Sedan tidigare har bestämts att Kaxholmens lövskog ska drivas som nästkommande reservatsförslag. Ordföranden avsåg att ge mer information om kommande Översiktsplan vid Naturvårdsgruppens nästa möte, där också tio områden som ska komma att utredas vad gäller reservatsstatus ska presenteras.

Namnändring till Naturvårdsrådet

Mötet ansåg att en ändring till Naturvårdsrådet skulle kunna ge ökad tyngd och att dess synpunkte oftare skulle kunna komma att efterfrågas. Därför kommer Dag Fredriksson att ta upp namnändringsfrågan vid nästa möte med Stadsbyggnadsnämnden.

4. Aktuella naturvårdsärenden

Inventering av våtmarker 2014 - resultat

I den inventering av våtmarker som gjorts under 2014 och som blir helt klar 2 under våren har ca 230 områden fältinventerats. Det gäller områden som tidigare klassats som 3 eller 4 i kommunens naturvårdsprogram vilket inte innebär något starkt skydd eller prioritering. Dessa inventeringar har ofta gjorts med flygfoto/ IR-fotografering vilket gett dålig träffsäkerhet. Nu har Pro Natura gjort en omfattande inventering med 5-6 personer och det har resulterat i att 38 områden som tidigare klassats 3 eller 4 fått en ny klassning på 1 eller 2. Tidigare okända rikkärsområden har hittats, vilket kommer att få stor betydelse inför eventuell exploatering. Hans Paulsson (HP) efterfrågade en lista över undersökta objekt men tydligt svar gavs inte. Ordföranden gav två tydliga exempel på resultaten, dels från Öggestorps strandskog vid Stensjön, dels Suttersjöarna, vilka är källsjöar till Lagan, belägna vid Torsvik. BO påminde om Hökhultamossen som klassats om från en 4 till en 1 och diskussion fördes om Östre Mosse på gränsen till Vaggeryds kommun där torvtäkt ännu inte slutgiltigt avgjorts.

Halva resultatet av en inventering av gräsmarker föreligger. Det är en mycket stor inventering som gjorts och resultat redovisas senare. Ordförande inväntar beskrivningar av hälften av områdena som enligt uppgift är på 600 sidor.

En häckfågelinventering kommer att göras i vår i 40 utvalda våtmarker, av dessa 230 inventerade och eventuellt några fler.

Per-Ola Bladh (POB) undrade varför skogsmarker ofta är så dåligt inventerade och ordföranden svarade att de nyckelbiotoper som finns i kommunens skogsmarker är inventerade och att det inte är sannolikt att stora naturvärden hittar i rena produktionsmarker. När det gäller privata mindre markägare är skogsstyrelsen ansvarig medan större som Sveaskog och Svenska kyrkan själva gör sina nyckelbiotopsinventeringar.

Ny skötselplan – Strömsbergs naturreservat

En ny skötselplan för Strömsbergs naturreservat har tagits fram av naturvårdskonsulten Ecocom på uppdrag av stadsbyggnadskontoret. Deras förslag kommer efter färdigställande av kommunen ut på remiss i vår.

5. Övriga frågor

Gruvseminarium

TA informerade om ett gruvseminarium som kommer att anordnas den 10 och 11 april. Frågan om Tasman ska tillåtas gruvbrytning i norra Kärr blir alltmer intensiv sedan man fokuserat frågan om avrinnande vatten alltmer. För varje ton brytmalm kommer 75 kg svavel att användas och närheten till Vättern gör att företaget nu planerar att leda vattnet österut mot Aneby till Svartån, vilket skapat oro där. Det sker samtidigt som alltfler kommuner runt Vättern och även storstäder som Stockholm och Örebro söker lösa sin dricksvattenfråga genom att hämta Vätternvatten via tunnel. Idag beräknas vattenverk sänka vattenytan med ca 0,5 cm men det kan komma att tre- eller fyrdubblas om nu intresserad kommuner ansluter sig. Föreningen Rädda Vättern vill därför kräva ett svar på frågan hur man löser säkerhetsfrågan. BO hävdade att seminariet blir ett utmärkt tillfälle att få information om frågan. TA påpekade att Tasman på sin kanadensiska hemsida pekar ut området norr om Gränna som ett område avsatt för gruvdrift. Därför har aktionsgruppen Rädda Vättern tillskrivit Tasmans samtliga sponsorer för att bemöta de uppgifter som förekommer på deras hemsida. Ordföranden påminde om att flera olika riksintressen överlappar varandra här bl.a. att det är ett riksintresse för mineralutvinning.

Skogsgallring

Anders Strandh har aviserat en gallring i ett 1,3 ha stort område vid Ådalsvägen i Huskvarna. Träd som hotar att falla över vägen kommer att tas ner, annars sker den enligt gängse rutiner. Det finns tillfälle att lämna synpunkter fram till nästa sammanträde med Naturvårdsgruppen, *karta bifogas*. BO hävdade att å-fåran i Huskvarnafallet skulle behöva en upprepning, nu finns kundvagnar och annat skräp mitt i det som kommunen marknadsför som Pustaledens "natursköna område".

Engelsk upplaga av naturpärlor

Ordföranden delade ut ett exemplar per förening av den nyligen tryckta engelska versionen av boken som visar upp Jönköpings kommuns naturpärlor. Vill man ha fler finns dessa att köpa på Turistbyrån. BO undrade om de ändringar som tidigare påpekats blivit införda och ordföranden bekräftade. Han sa också att utflyktsmålen också efter önskemål har svårighetsklassats, med grön, röd, blå och svart markering, som i utförsåknings-sammanhang.

Samråd kring vattendirektivet

P-O Gustafsson (POG) frågade kommunens vattensamordnare, Annica Magnusson om det skulle komma att hållas samråd i kommunen angående vattendirektivet. För många enskilda är frågan av stor betydelse. Hon svarade att det inte skulle komma att ske och Jenny Kanerva Ericsson fyllde i att kommunen och Länsstyrelsen velat ha detta men att Vattenmyndigheten sagt nej.

Bergtäkt i Sandseryd

Som avslutning visade HP en bildsvit som han fotograferat vid bergtäkten i Sandseryd. Den visar tydligt den förändring av landskapet som skett. Många uttryckte oro med tanke på de vattensamlingar som blivit resultatet och bergtäktens närhet till Dumme mosse.

Ordföranden sa att hela kullen skulle bort men att konsekvenserna blivit andra än vad som beskrivits i ansökan. Örenat regnvatten från berget har släppts ut i Musebobäcken i väster som gränsar till Dumme mosse naturreservat och tillika Natura 2000-område. Därför har ärendet åtalsanmälts. Förklaringen uppges vara att berget låg djupare än vad man trott. Nu ska företaget ha en reningsanordning för vattnet som endast är tillåtet att släppas österut mot Sänkemossen.

6. Ordföranden avslutade mötet

Per König, sekreterare

036-10 24 52

per.konig@jonkoping.se

Dag Fredriksson, ordförande

036-10 52 42

dag.fredriksson@jonkoping.se